

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2019/502,**25. märts 2019,****põhilise lennuühenduse tagamise ühiseeskirjade kohta, võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja Iiri Ühendkuningriigi väljaastumist liidust****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühendkuningriik esitas 29. märtsil 2017 Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. Aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes lõpeb väljaastumislepingu jõustumise kuupäeval või lepingu puudumise korral kahe aasta möödumisel teate esitamisest, nimelt 30. märtsil 2019, kui Euroopa Ülemkogu kokkuleppel Ühendkuningriigiga ei otsusta ühehäälselt seda tähtaega pikendada.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1008/2008 ⁽³⁾ on sätestatud liidu lennuettevõtjatele lennutegevusloa andmise tingimused ja kehtestatud ELi siseste lennuteenuste osutamise vabadus.
- (3) Mis puudutab Ühendkuningriigi ja ülejäänud 27 liikmesriigi vahelisi suhteid, siis erisätete puudumisel lõpeksid Ühendkuningriigi liidust väljaastumise korral kõik õigused ja kohustused, mis tulenevad määruse (EÜ) nr 1008/2008 kohastest turulepääsu käsitlevatest liidu õigusaktidest.
- (4) Seepärast on vaja kehtestada ajutised meetmed, mis võimaldavad Ühendkuningriigis litsentseeritud lennuettevõtjatel osutada lennutransporditeenuseid Ühendkuningriigi territooriumi ja ülejäänud 27 liikmesriigi vahel. Selleks et tagada vajalik tasakaal Ühendkuningriigi ja ülejäänud 27 liikmesriigi vahel, peaksid sel viisil antud õigused sõltuma sellest, kas Ühendkuningriik on andnud samaväärsed õigused liidus litsentseeritud lennuettevõtjatele, ning kas on täidetud teatavad tingimused, mis tagavad ausa konkurentsi.
- (5) Käesoleva määruse ajutise iseloomu kajastamiseks peaks seda kohaldama lühiajaliselt, ilma et see piiraks võimalikke läbirääkimisi Ühendkuningriigiga lennuteenuseid käsitleva tulevase lepingu üle, milles liit on osaline, ja sellise lepingu jõustumist. Komisjonile tuleks võimalikult kiiresti anda komisjoni soovitusel kohaselt luba pidada Ühendkuningriigiga läbirääkimisi laiaulatusliku lennutranspordilepingu sõlmimiseks. Sellise lepingu üle tuleks läbirääkimisi pidada ja see tuleks sõlmida viivitamata.
- (6) Selleks et säilitada vastastikku kasulikud ühendustasemed, peaks nii Ühendkuningriigi lennuettevõtjatele kui ka liidu lennuettevõtjatele olema ette nähtud vastastikkuse põhimõtte kohased turustuskoostöölepped, nagu koodijagamine.

⁽¹⁾ 20. veebruari 2019. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

- (7) Arvestades erakorralist ja enneolematut olukorda, mis on tinginud vajaduse võtta vastu käesolev määrus, ja tulenevalt aluslepingutest, on asjakohane, et liit teostab ajutiselt talle aluslepingutega selles valdkonnas antud jagatud pädevust. Määruse võimalik mõju pädevuse jaotusele liidu ja liikmesriikide vahel peaks siiski olema ajaliselt rangelt piiratud. Seetõttu peaks liit teostama oma pädevust üksnes määruse kohaldamisajal. Seega peaks liit lõpetama jagatud pädevuse teostamise kohe, kui käesoleva määruse kohaldamine lõpeb. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 2 lõikele 2 hakkavad sellest hetkest alates liikmesriigid taas oma pädevust teostama. Lisaks tuletatakse meelde, et vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokollile nr 25 (jagatud pädevuse teostamise kohta) hõlmab liidu pädevuse teostamine käesolevas määruses üksnes määrusega reguleeritavaid elemente ja mitte tervet valdkonda. Liidu ja liikmesriikide pädevus rahvusvaheliste lennutranspordilepingute sõlmimisel määratakse kindlaks kooskõlas aluslepingutega ja võttes arvesse asjaomaseid liidu õigusakte.
- (8) Määruse (EÜ) nr 1008/2008 kohaselt peavad liidu lennuettevõtjad kehtivate lennutegevuslubade säilitamiseks alati täitma kõnealuses määruses sätestatud omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevaid nõudeid. Kui Ühendkuningriik astub liidust välja ilma väljaastumislepinguta, tekib osal liidu lennuettevõtjatel nende nõuete täitmisega alates väljaastumise kuupäevast tõenäoliselt raskusi. Seepärast tuleb kehtestada erakorralised meetmed. Vastavalt võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtetele peaksid need meetmed piirduma sellega, mis on rangelt vajalik selleks, et lahendada probleeme, mis tulenevad Ühendkuningriigi lepinguta väljaastumisest liidust. Samu põhimõtteid silmas pidades tuleb luua ka mehhanismid, mis võimaldavad jälgida tähelepanelikult omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevate nõuete täitmist ning lennutegevusloa kehtetuks tunnistada, kui see on põhjendatud. Selleks et vältida tegevuse järsku lõpetamist ja võimaldada nende reisijate repatrieerimist, keda see mõjutab, peaks nõuetele mittevastava lennutegevusloa kehtetuks tunnistamine juhul, kui ei ole esitatud sobivat parandusmeetmete kava, jõustuma kahe nädala möödumisel kehtetuks tunnistamise otsuse tegemisest.
- (9) Käesolev määrus ei tohiks takistada liikmesriike andmast liidu lennuettevõtjatele luba osutada regulaarlennuteenuseid neile Ühendkuningriigi poolt antud õiguste alusel, nagu see on rahvusvaheliste lepingutega seotud olukordades. Liikmesriigid ei tohiks lubade andmisel ühtegi liidu lennuettevõtjat diskrimineerida.
- (10) Komisjon ja liikmesriigid peaksid lahendama probleemid, mis võivad Ühendkuningriigi liidust väljaastumise tõttu mõjutada olemasolevaid liiklusjaotussüsteeme. Eelkõige tuleks võtta asjakohaseid meetmeid, mis tagaksid nende süsteemide täieliku järgimise ja võimalikult korrakohase ülemineku, et vältida liidu reisijate ja ettevõtjate häirimist.
- (11) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused meetmete vastuvõtmiseks, et tagada õiglane vastastikkuse määr liidu ja Ühendkuningriigi poolt teineteise lennuettevõtjatele ühepoolset antud õiguste vahel ning tagada, et lennuteenuste osutamisel saaksid liidu lennuettevõtjad konkureerida Ühendkuningriigi lennuettevõtjatega õiglastel tingimustel. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽⁴⁾. Arvestades nende võimalikku mõju liikmesriikide lennuühendustele, tuleks kõnealuste meetmete vastuvõtmiseks kasutada kontrollimenetlust. Komisjon peaks vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel olukorra kiireloomulisuse tõttu tungivalt vajalik. Sellised nõuetekohaselt põhjendatud juhtumid võivad tekkida olukorras, kus Ühendkuningriik ei anna liidu lennuettevõtjatele samaväärseid õigusi ja põhjustab seega ilmset tasakaalustamatust või kui liidu lennuettevõtjate majanduslikku elujõulisust ohustavad käesoleva määrusega hõlmatud lennutransporditeenuste osutamisel konkurentsitingimused, mis on ebasoodsamad kui need, mis on Ühendkuningriigi lennuettevõtjatel.
- (12) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt kehtestada liidu ja Ühendkuningriigi vahelist lennutransporti käsitlevad ajutised meetmed väljaastumislepingu puudumise korral, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (13) Gibraltar ei kuulu käesoleva määruse territoriaalsesse kohaldamisalasse ning selles esitatud viited Ühendkuningriigile ei hõlma Gibraltarit.
- (14) Käesolev määrus ei piira Hispaania Kuningriigi õiguslikku seisukohta selle territooriumi suveräänsuse suhtes, kus paikneb Gibraltarilennujaam.
- (15) Käesoleva määruse sätted peaksid jõustuma võimalikult kiiresti ja neid tuleks põhimõtteliselt kohaldada alates järgmisest päevast pärast seda, mil lõpeb aluslepingute kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes, välja arvatud juhul, kui Ühendkuningriigiga sõlmitud väljaastumisleping on selleks kuupäevaks jõustunud. Selleks et vajalikke haldusmenetlusi saaks läbi viia võimalikult varakult, tuleks teatavaid sätteid kohaldada alates käesoleva määruse jõustumisest,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesoleva määrusega kehtestatakse ajutised meetmed, millega reguleeritakse liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi (edaspidi „Ühendkuningriik“) vahelist lennutransporti pärast Ühendkuningriigi lahkumist liidust.

Artikkel 2

Pädevuse teostamine

1. Käesoleva määruse kohase liidu pädevuse teostamine piirdub määruse kohaldamisajaga, mis on kindlaks määratud artikli 16 lõikes 4. Pärast kohaldamisaja lõppu lõpetab liit viivitamata kõnealuse pädevuse teostamise ja liikmesriigid hakkavad vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 2 lõikele 2 taas oma pädevust teostama.
2. Käesoleva määruse kohane liidu pädevuse teostamine ei piira liikmesriikide pädevust liiklemisõiguste küsimustes, kui nad peavad praegu või edaspidi läbirääkimisi rahvusvaheliste lennunduslepingute üle, allkirjastavad või sõlmivad neid Ühendkuningriigi ja muude kolmandate riikidega ajaks, mis algab pärast käesoleva määruse kehtivuse lõppemist.
3. Lõikes 1 osutatud liidu pädevuse teostamine hõlmab üksnes käesoleva määrusega reguleeritud elemente.
4. Käesolev määrus ei piira liidu ja liikmesriikide pädevust lennutranspordi valdkonnas seoses muude kui käesoleva määrusega reguleeritud elementidega.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „lennutransport“ – üldsusele tasu või rendi eest kättesaadav reisijate, pagasi, kauba ja posti (kas eraldi või koos) vedamine õhusõidukiga, sealhulgas regulaar- ja mitteregulaarlennud;
- 2) „rahvusvaheline lennutransport“ – lennutransport, mis läbib rohkem kui ühe riigi territooriumi kohal asuvat õhuruumi;
- 3) „ühenduse lennuettevõtja“ – lennuettevõtja, kellel on kehtiv lennutegevusluba, mille on välja andnud lennutegevuslube väljaandev pädev asutus vastavalt määruse (EÜ) nr 1008/2008 II peatükile;
- 4) „Ühendkuningriigi lennuettevõtja“ – lennuettevõtja,
  - a) kelle põhitegevuskoht on Ühendkuningriigis ja

- b) kes vastab ühele järgmisest kahest tingimusest:
- i) üle 50 % ettevõtjast kuulub Ühendkuningriigile ja/või Ühendkuningriigi kodanikele, kes kontrollivad seda tegelikult otseselt või kaudselt ühe või mitme vaheettevõtja kaudu, või
  - ii) üle 50 % ettevõtjast kuulub liidu liikmesriikidele ja/või liidu liikmesriikide kodanikele ja/või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikidele ja/või nende liikmesriikide kodanikele mis tahes kombinatsioonis, kas ükski või koos Ühendkuningriigiga ja/või Ühendkuningriigi kodanikega, kes kontrollivad seda tegelikult otseselt või kaudselt ühe või mitme vaheettevõtja kaudu;
- c) punkti b alapunktis ii osutatud juhul omab päev enne artikli 16 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva määruse (EÜ) nr 1008/2008 kohast kehtivat lennutegevusluba;
- 5) „tegelik kontroll“ – suhe, mis põhineb õigustel, lepingutel või muudel vahenditel, mis kas üksikult või koos ning arvestades asjaomast asjaolu või õigusakti, annavad võimaluse otseselt või kaudselt avaldada ettevõtjale otsustavat mõju, eelkõige
- a) ettevõtja kogu või osa vara kasutamise õiguse kaudu;
  - b) õiguste või lepingute kaudu, mis avaldavad otsustavat mõju ettevõtja üksuste ülesehitusele, hääletamisele või otsustele või avaldavad muul viisil otsustavat mõju ettevõtja äritegevusele;
- 6) „konkurentsiõigus“ – õigus, mis käsitleb järgmist tegevust, kui see võib mõjutada lennutransporditeenuseid:
- a) tegevus, mis seisneb järgmises:
    - i) lennuettevõtjate vahelised kokkulepped, lennuettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mille eesmärk või tagajärg on konkurentsi takistamine, piiramine või moonutamine;
    - ii) turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või enama lennuettevõtja poolt;
    - iii) meetmed, mille Ühendkuningriik on jõustanud või jätnud kehtima riigi osalusega äriühingute ja nende ettevõtjate puhul, kellele Ühendkuningriik annab eri- või ainuõigused, ja mis on vastuolus punktiga i või ii, ning
  - b) lennuettevõtjate koondumised, mis oluliselt takistavad toimivat konkurentsi, eelkõige turgu valitseva seisundi tekke või tugevnemise tõttu;
- 7) „subsiidium“ – rahaline toetus, mida valitsus või muu avalik-õiguslik asutus annab mis tahes tasandil lennuettevõtjale või lennujaamale ning mis annab eelise ja hõlmab järgmist:
- a) raha otsene ülekandmine (näiteks toetused, laenud või paigutused omakapitali), võimalik raha otsene ülekandmine või ettevõtja kohustuste ülevõtmine (näiteks laenu tagatiste kujul, kapitalisüstid, ettevõtja omandamine, pankrotikaitse või kindlustus);
  - b) loobumine laekuma pidavast tulust või selle kogumata jätmine;
  - c) selliste kaupade või teenustega varustamine, mis ei ole osa üldisest taristust, või kaupade või teenuste ostmine, või
  - d) maksete tegemine rahastamismehhanismi või ühe või mitme punktides a, b ja c nimetatud ja tavaliselt valitsuse või muu avalik-õigusliku asutuse pädevusse kuuluva ülesande andmine eraõiguslikule asutusele, nii et selle täitmine ei erine sisuliselt valitsuste tavapärasest tegevusest.
- Valitsuse või muu avalik-õigusliku asutuse rahalist panust ei loeta kasutoovaks, kui üksnes kasumlikkuse väljavaadetest lähtuv eraõiguslik turuosaline oleks samasuguses olukorras nagu asjaomane avalik-õiguslik asutus andnud samasuguse rahalise panuse;
- 8) „sõltumatu konkrentsiõigus“ – asutus, kes vastutab konkurentsiõiguse kohaldamise ja jõustamise ning subsiidiumide järelevalve eest ja vastab kõikidele järgmistele tingimustele:
- a) asutus on oma tegevuses sõltumatu ning tal on oma ülesannete täitmiseks piisavalt vajalikke vahendeid;
  - b) asutusele on oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel vajalikul moel tagatud sõltumatus poliitilisest ja muust välismõjust ja ta tegutseb erapooletult ning
  - c) asutuse otsused alluvad kohtulikule kontrollile;

- 9) „diskrimineerimine“ – objektiivse põhjenduseeta vahetegemine kaupade või teenuste, sealhulgas lennutransporditeenuste pakkumiseks kasutatavate avalike teenuste pakkumisel või nende teenuste käsitlemisel asjaomaste teenustega seotud avalik-õiguslike asutuste poolt;
- 10) „regulaarne lennutransporditeenus“ – lendude sari, millel on kõik järgmised tunnused:
- a) igapähe on võimalik osta igale lennule üksikkohti ja/või kauba ja/või posti veoteenust (kas otse lennuettevõtjalt või tema volitatud esindajalt);
  - b) lennud toimuvad kahe või enama lennujaama vahel kas
    - i) avaldatud sõiduplaani kohaselt või
    - ii) nii regulaarselt või nii sageli, et need moodustavad ilmse süstemaatilise sarja;
- 11) „ebaregulaarne lennutransporditeenus“ – äriiline lennutransporditeenus, mida ei osutata regulaariteenusena;
- 12) „liidu territoorium“ – liikmesriikide maismaaosa, siseveed, territoriaalveed ja nende kohal olev õhuruum, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut nendes lepingutes sätestatud tingimustel;
- 13) „Ühendkuningriigi territoorium“ – Ühendkuningriigi maismaaosa, siseveed ja territoriaalveed ning nende kohal olev õhuruum;
- 14) „Chicago konventsioon“ – rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsioon, mis avati allkirjastamiseks 7. detsembril 1944 Chicagos.

Artikkel 4

Liiklemisõigus

1. Ühendkuningriigi lennuettevõtjad võivad käesolevas määruses sätestatud tingimustel:
- a) lennata ilma maandumiseta üle liidu territooriumi;
  - b) teha liidu territooriumil Chicago konventsiooni tähenduses mittekaubanduslikke vahemaandumisi;
  - c) osutada rahvusvahelisi regulaarseid ja mitteregulaarseid lennutransporditeenuseid, mis hõlmavad nii reisijatevedu, reisijateveo ja kaubalennu kombinatsioone ning kõiki kaubalende mis tahes kahe punkti vahel, millest üks asub Ühendkuningriigi territooriumil ja teine liidu territooriumil;
  - d) osutada maksimaalselt viie kuu jooksul alates artikli 16 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud kohaldamise alguskuupäevast ainult kaubalendude eesmärgil rahvusvahelisi regulaarseid ja mitteregulaarseid lennutransporditeenuseid kahe punkti vahel, millest üks asub liidu territooriumil ja teine kolmanda riigi territooriumil, teenuse raames, mille lähte- või sihtkoht asub Ühendkuningriigi territooriumil. Ühendkuningriigi lennuettevõtjate osutatavate teenuste hooajaline kogumaht ei tohi nende teenuste puhul ületada kõnealuseid teenuseid osutavate lennuettevõtjate poolt 2018. aastal vastaval IATA talve- ja suvehooajal käitatud lendude koguarvu (*pro rata temporis*);
  - e) pakkuda alates artikli 16 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud kohaldamise alguskuupäevast marsruutidel, mille puhul kohaldatakse avaliku teenindamise kohustust, kuni seitsme kuu jooksul regulaarset lennutransporditeenust, kui selleks on enne käesoleva määruse kohaldama hakkamist kooskõlas määruse (EÜ) nr 1008/2008 artiklitega 16 ja 17 antud vastava lennuliini teenindamise õigus ning tingimused, et määruses (EÜ) nr 1008/2008 selliste teenuste kohta ette nähtud tingimused on täidetud.
2. Liikmesriigid kasutavad lõike 1 punktis e osutatud ajavahemikku meetmete võtmiseks selle tagamise eesmärgil, et vajalike avalike teenuste osutamine jätkub vastavalt määruse (EÜ) nr 1008/2008 artiklitele 16 ja 17 ka pärast kõnealuse ajavahemiku lõppu.
3. Liikmesriigid ei räägi Ühendkuningriigiga läbi ega sõlmi temaga kahepoolseid lepinguid ega kokkuleppeid käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes, mis puudutavad määruse kohaldamise aega. Nad ei anna kohaldamisaja kohta Ühendkuningriigi lennuettevõtjatele lennutranspordiga seoses muid õigusi kui need, mis on antud käesoleva määrusega.

*Artikkel 5***Turunduskoostöölepped**

1. Käesoleva määruse artikli 4 kohaseid lennutransporditeenuseid võib osutada turunduskoostöölepete alusel (plok-broneeringud või koodijagamine) järgmiselt:
  - a) Ühendkuningriigi lennuettevõtja võib tegutseda turustava lennuettevõtjana koos lendu teostava lennuettevõtjaga, kes on liidu või Ühendkuningriigi lennuettevõtja, või vajaduse korral koos lendu teostava kolmanda riigi lennuettevõtjaga, kellel on liidu või asjaomase liikmesriigi/asjaomaste liikmesriikide õiguse kohane liiklemisõigus ja kelle vedajatel on õigus kõnealuseid õigusi asjaomase korra alusel kasutada;
  - b) Ühendkuningriigi lennuettevõtja võib tegutseda lendu teostava lennuettevõtjana koos mis tahes turustava lennuettevõtjaga, kes on liidu või Ühendkuningriigi lennuettevõtja, või vajaduse korral koos kolmanda riigi turustava lennuettevõtjaga, kellel on liidu või asjaomase liikmesriigi/asjaomaste liikmesriikide õiguse kohane lennuliini kasutamise õigus ja kelle vedajatel on õigus kõnealuseid õigusi asjaomase korra alusel kasutada.
2. Turunduskoostöölepete kasutamine lendu teostava lennuettevõtjana või turustava lennuettevõtjana ei anna Ühendkuningriigi lennuettevõtjale õigust kasutada muid õigusi peale nende, millele osutatakse artikli 4 lõikes 1.
3. Ühendkuningriigi lennuettevõtjatele antud lõike 1 kohased õigused ei anna kolmanda riigi lennuettevõtjatele mingeid muid õigusi peale nende, mida nad kasutavad liidu või asjaomase liikmesriigi/asjaomaste liikmesriikide õiguse kohaselt.
4. Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused peavad lõikes 1 osutatud korra heaks kiitma, et kontrollida, kas käesolevas artiklis sätestatud tingimused on täidetud ning kas järgitakse liidu ja riigisisese õiguse kohaldatavaid sätteid, eelkõige ohutuse ja julgestuse osas.

*Artikkel 6***Lennukite rentimine**

1. Artikli 4 lõikes 1 osutatud õigusi kasutav Ühendkuningriigi lennuettevõtja võib osutada lennutransporditeenust kas oma lennukitega või järgmiselt:
  - a) kasutades mis tahes rendileandjalt ilma meeskonnata renditud lennukit;
  - b) kasutades teiselt Ühendkuningriigi lennuettevõtjalt koos meeskonnaga renditud lennukit;
  - c) kasutades muu riigi kui Ühendkuningriigi lennuettevõtjalt koos meeskonnaga renditud lennukit, tingimusel et rentimine on vajalik erakorraliste vajaduste, veomahu hooajalise suurenemise või rentniku tegevusraskuste tõttu ja lennuk renditakse üksnes vajaduste katmise või raskuste ületamise ajaks.
2. Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused peavad lõikes 1 osutatud korra heaks kiitma, et kontrollida, kas nimetatud lõikes sätestatud tingimused on täidetud ning kas järgitakse liidu ja riigisisese õiguse kohaldatavaid sätteid, eelkõige ohutuse ja julgestuse osas.

*Artikkel 7***Lennutegevusloa käsitlemine seoses omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevate nõuetega**

1. Kui muus liikmesriigis kui Ühendkuningriik välja antud lennutegevusluba omav lennuettevõtja ei täida Ühendkuningriigi väljaastumise tõttu liidust enam nimetatud määruse artikli 4 punktis f sätestatud tingimusi (omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevate nõuete kohta), kehtib tema lennutegevusluba erandina määruse (EÜ) nr 1008/2008 artiklist 8 tingimuste mittetäitmisele vaatamata edasi kuus kuud alates käesoleva määruse artikli 16 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud kohaldamise alguskuupäevast, tingimusel et käesoleva artikli lõigetes 2–5 osutatud tingimused on täidetud.

2. Lennuettevõtja esitab kahe nädala jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist lube välja andvale pädevale asutusele parandusmeetmete kava. Kavas tuuakse terviklikult ja täpselt välja meetmed, mille abil kavatakse omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevad nõuded hiljemalt käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ajavahemikule järgnevas päevaks täielikult täita. Kui lennuettevõtja kava tähtjaks ei esita, annab lennutegevuslube väljaandev pädev asutus asjaomasele lennuettevõtjale võimaluse oma seisukohad teatavaks teha ning tunnistab seejärel lennutegevusloa viivitamatult kehtetuks, kõige varem alates artikli 16 lõike 2 esimeses lõigus osutatud kuupäevast, ning teavitab sellest komisjoni. Lennutegevusloa kehtetuks tunnistamine jõustub kahe nädala jooksul pärast lube välja andva päeva asutuse otsust, aga kõige varem alates artikli 16 lõikes 2 osutatud kuupäevast. Lube väljaandev pädev asutus teeb oma otsuse teatavaks lennuettevõtjale ja komisjonile.
3. Kui asjaomane lennuettevõtja on lõikes 2 osutatud tähtjaks parandusmeetmete kava esitanud, hindab lube väljaandev pädev asutus kahe kuu jooksul alates kava kättesaamisest, kas selles esitatud meetmetega on võimalik omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevad nõuded hiljemalt lõikes 1 osutatud ajavahemikule järgnevas päevaks täielikult täita või mitte ning kas on tõenäoline, et lennuettevõtja suudab need meetmed selleks kuupäevaks ellu viia. Lube väljaandev pädev asutus teeb oma hinnangu teatavaks lennuettevõtjale ja komisjonile.
4. Kui lube väljaandev pädev asutus on andnud asjaomasele lennuettevõtjale võimaluse oma seisukohad teatavaks teha, kuid leiab siiski, et kavas välja toodud meetmetega ei ole võimalik omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevaid nõudeid hiljemalt lõikes 1 osutatud ajavahemikule järgnevas päevaks täielikult täita või et tõenäoliselt ei jõua asjaomane lennuettevõtja meetmeid selleks kuupäevaks ellu viia, võib lube väljaandev pädev asutus lennuettevõtja lennutegevusloa viivitamatult kehtetuks tunnistada. Lennutegevusloa kehtetuks tunnistamine jõustub kahe nädala möödumisel lube välja andva päeva asutuse otsusest. Lube väljaandev pädev asutus teeb oma otsuse teatavaks lennuettevõtjale ja komisjonile.
5. Kui lube väljaandev pädev asutus leiab, et kavas kindlaks määratud meetmetega täidetakse omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevad nõuded täiel määral hiljemalt lõikes 1 osutatud ajavahemikule järgnevas päevaks, ja kui on tõenäoline, et lennuettevõtja jõuab need meetmed nimetatud kuupäevaks ellu viia, jälgib ta tähelepanelikult ja pidevalt kava rakendamist ning teavitab komisjoni korrapäraselt oma järeldustest.
6. Lõikes 1 osutatud ajavahemiku lõpuks otsustab lube väljaandev pädev asutus, kas lennuettevõtja täidab täielikult omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevaid nõudeid või mitte. Kui lube väljaandev pädev asutus otsustab pärast seda, kui ta on asjaomasele lennuettevõtjale andnud võimaluse oma seisukohad teatavaks teha, et lennuettevõtja ei täida täielikult omandiõigust ja ettevõtja kontrolli käsitlevaid nõudeid, tunnistab ta lennutegevusloa kehtetuks alates lõikes 1 osutatud ajavahemikule järgnevas päevast.
7. Kui komisjon leiab pärast seda, kui ta andis lube väljaandvale pädevale asutusele ja asjaomasele lennuettevõtjale võimaluse oma seisukohad teatavaks teha, et lube väljaandev pädev asutus ei ole asjaomast lennutegevusluba kehtetuks tunnistanud, kuigi see oli käesoleva artikli lõike 2 või 6 alusel nõutav, nõuab komisjon vastavalt määruse (EÜ) nr 1008/2008 artikli 15 lõike 3 teisele lõigule, et lube väljaandev pädev asutus tunnistaks lennutegevusloa kehtetuks. Kohaldatakse kõnealuse määruse artikli 15 lõike 3 kolmandat ja neljandat lõiku.
8. Käesoleva määrusega ei piirata määruse (EÜ) nr 1008/2008 muude sätete kohaldamist.

Artikkel 8

Õiguste samaväärsus

1. Komisjon jälgib Ühendkuningriigi poolt liidu lennuettevõtjatele antud õigusi ja nende kasutamise tingimusi.
2. Kui komisjon teeb kindlaks, et Ühendkuningriigi poolt liidu lennuettevõtjatele antud õigused ei ole *de jure* või *de facto* samaväärsed käesoleva määruse kohaselt Ühendkuningriigi lennuettevõtjatele antud õigustega või et need õigused ei ole kõikidele liidu lennuettevõtjatele võrdselt kättesaadavad, võtab komisjon viivitamata ja selleks, et taastada samaväärsus, vastu rakendusaktid, et:
  - a) kehtestada Ühendkuningriigi lennuettevõtjate osutatavatele regulaarsetele lennutransporditeenustele lubatud mahu piirmäärad ning nõuda, et liikmesriigid kohandaksid vastavalt Ühendkuningriigi lennuettevõtjate olemasolevaid või neile antavaid lennutegevuslube;
  - b) nõuda liikmesriikidelt kõnealuste lennutegevuslubade andmisest keeldumist, nende peatamist või kehtetuks tunnistamist või
  - c) määrata finantskohustused või tegevuspiirangud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Need võetakse vastu artikli 15 lõikes 3 osutatud kiirmenetluse kohaselt, kui see on lõikes 2 osutatud samaväärsuse olulise puudumise korral, mida on nõuetekohaselt põhjendatud, juhtumi kiireloomulisuse tõttu tungivalt vajalik.

Artikkel 9

Aus konkurents

1. Komisjon jälgib tingimusi, mille alusel liidu lennuettevõtjad ja lennujaamad konkureerivad käesoleva määrusega hõlmatud lennutransporditeenuste osutamisel Ühendkuningriigi lennuettevõtjate ja lennujaamadega.

2. Kui komisjon teeb kindlaks, et nimetatud tingimused on mõne käesoleva artikli lõikes 3 osutatud olukorra tulemusena märgatavalt ebasoodsamad kui Ühendkuningriigi lennuettevõtjatele kehtivad tingimused, võtab komisjon viivitamata ja selleks, et olukorra parandada, vastu rakendusaktid, et teha järgmist:

- a) kehtestada Ühendkuningriigi lennuettevõtjate osutatavatele regulaarsetele lennutransporditeenustele lubatud mahu piirmäärad ning nõuda, et liikmesriigid kohandaksid vastavalt Ühendkuningriigi lennuettevõtjate olemasolevaid või neile lennutegevuseks väljastatavaid lube;
- b) nõuda liikmesriikidelt Ühendkuningriigi mõnele lennuettevõtjale või kõikidele lennuettevõtjatele kõnealuste lennutegevuseks väljastatavate lubade andmisest keeldumist, nende peatamist või kehtetuks tunnistamist või
- c) määrata finantskohustused või tegevuspiirangud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 15 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Need võetakse vastu artikli 15 lõikes 3 osutatud kiirmenetluse kohaselt, kui see on tungivalt vajalik kiireloomulisuse tõttu, mille põhjuseks on oht liidu lennuettevõtjate ühe või mitme tegevuse majanduslikule elujõulisusele ja see oht on nõuetekohaselt põhjendatud.

3. Lõikes 2 osutatud rakendusaktid võetakse nimetatud lõikes osutatud tingimustel vastu järgmiste olukordade parandamiseks:

- a) Ühendkuningriik annab subsidiume;
- b) Ühendkuningriigi suutmatuse kehtestada või tulemuslikult kohaldada konkurentsialaseid õigusakte;
- c) Ühendkuningriigi suutmatuse luua või hoida töös sõltumatut konkurentsiasutust;
- d) Ühendkuningriik kohaldab töötajate kaitset, ohutuse, julgestuse, keskkonna ja reisijate õiguste suhtes standardeid, mis on madalamad kui liidu õiguses sätestatud standardid, või liidu õiguse asjakohaste sätete puudumise korral madalamad kui kõigi liikmesriikide poolt kehtestatud standardid või igal juhul madalamad kui asjaomased rahvusvahelised standardid;
- e) liidu lennuettevõtjaid diskrimineeritakse mis tahes vormis.

4. Lõike 1 kohaldamiseks võib komisjon nõuda teavet Ühendkuningriigi pädevatelt asutustelt, Ühendkuningriigi lennuettevõtjatelt või Ühendkuningriigi lennujaamadelt. Kui Ühendkuningriigi pädev asutus, Ühendkuningriigi lennuettevõtja või Ühendkuningriigi lennujaam ei esita nõutud teavet komisjoni poolt ette nähtud mõistliku tähtaja jooksul või esitab mittetäieliku teabe, võib komisjon toimida vastavalt lõikele 2.

5. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 868/2004 ^(?) käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate küsimuste suhtes ei kohaldata.

Artikkel 10

Lennutegevuseks väljastatav luba

1. Ilma et see piiraks liidu ja liikmesriikide lennundusohutuse alase õiguse kohaldamist, peavad Ühendkuningriigi lennuettevõtjad neile artikli 4 kohaselt antud õiguste kasutamiseks taotlema lennutegevuseks väljastatavat luba igalt liikmesriigilt, kus nad soovivad tegutseda.

^(?) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 868/2004, mis käsitleb kaitset kolmandate riikide poolse subsidierimise ja ebaõiglase hinnakujunduse vastu, mis põhjustab ühenduse lennuettevõtjatele lennuteenuste pakkumisel kahju (ELT L 162, 30.4.2004, lk 1).

2. Pärast Ühendkuningriigi lennuettevõtjalt lennutegevuseks väljastatava loa taotluse saamist annab asjaomane liikmesriik asjakohase lennutegevuseks väljastatava loa põhjendamatu viivitusega, tingimusel et
  - a) taotluse esitanud Ühendkuningriigi lennuettevõtjal on kehtiv lennutegevusluba kooskõlas Ühendkuningriigi õigusaktidega ning
  - b) Ühendkuningriigi lennuettevõtja on Ühendkuningriigi tegeliku ja jätkuva õiguskontrolli all, pädev asutus on selgelt kindlaks määratud ja Ühendkuningriigi lennuettevõtjal on nimetatud asutuse väljastatud lennuettevõtja sertifikaat.
3. Ilma et see piiraks vajadust anda piisavalt aega vajalike hindamiste tegemiseks, on Ühendkuningriigi lennuettevõtjatel õigus esitada lennutegevuseks väljastatavate lubade taotlusi alates käesoleva määruse jõustumise päevast. Liikmesriikidel on õigus neid taotlusi alates sellest päevast heaks kiita, tingimusel et heakskiitmise tingimused on täidetud. Sel viisil antud load jõustuvad kõige varem artikli 16 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud kohaldamise päeval.

Artikkel 11

Tegevus- ja lennukavad ning sõiduplaanid

1. Ühendkuningriigi lennuettevõtjad esitavad lennuteenuste tegevus- ja lennukavad ning sõiduplaanid iga asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele heakskiitmiseks. Need tuleb esitada vähemalt 30 päeva enne lennutegevuse alustamist.
2. Kui artiklis 10 ei ole sätestatud teisiti, võib tegevus- ja lennukavad ning sõiduplaanid artikli 16 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud käesoleva määruse kohaldamise esimesel päeval kestva IATA hooaja ja sellele järgneva hooaja kohta esitada ja heaks kiita enne nimetatud kuupäeva.
3. Käesolev määrus ei takista liikmesriike andmast liidu lennuettevõtjatele regulaarsete lennutransporditeenuste osutamise luba selleks, et nad saaksid kasutada neile Ühendkuningriigi poolt antud õigusi. Liikmesriigid ei diskrimineeri nimetatud lubade andmisel ühtegi liidu lennuettevõtjat.

Artikkel 12

Loa andmisest keeldumine, selle kehtetuks tunnistamine, peatamine ja piiramine

1. Liikmesriigid keelduvad Ühendkuningriigi lennuettevõtjale lennutegevuseks väljastatava loa andmisest või vajaduse korral tunnistavad selle kehtetuks või peatavad selle, kui
  - a) lennuettevõtja ei kvalifitseeru käesoleva määruse kohaselt Ühendkuningriigi lennuettevõtjaks või
  - b) artikli 10 lõikes 2 sätestatud tingimused ei ole täidetud.
2. Liikmesriigid keelduvad Ühendkuningriigi lennuettevõtjale lennutegevuseks väljastatava loa andmisest, tunnistavad selle kehtetuks või peatavad selle, piiravad seda või kehtestavad sellele tingimused või piiravad tema tegevust või kehtestavad tema tegevusele tingimused mis tahes järgmisel juhul:
  - a) kohaldatavaid ohutus- ja julgestusnõudeid ei järgita;
  - b) kohaldatavaid nõudeid, mis on seotud lennuliikluses osaleva õhusõiduki asjaomase liikmesriigi territooriumile lubamise, seal viibimise või sealt lahkumisega, ei järgita;
  - c) kohaldatavaid nõudeid, mis on seotud õhusõiduki reisijate, meeskonna, pagasi, kauba ja/või posti asjaomase liikmesriigi territooriumile lubamise, seal viibimise või sealt lahkumisega (sh riiki sisenemise, vormistuse, sisserände, passide, tolli ja karantiini reeglid või postiveo korral postinormid), ei järgita.
3. Liikmesriigid keelduvad Ühendkuningriigi lennuettevõtjale lennutegevuseks väljastatava loa andmisest, tunnistavad selle kehtetuks või peatavad selle, piiravad seda või kehtestavad sellele tingimused või piiravad tema tegevust või kehtestavad tema tegevusele piirangud, kui komisjon seda artikli 8 või 9 kohaselt nõuab.
4. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele põhjendamatu viivitusega kõikidest otsustest Ühendkuningriigi lennuettevõtjale lõigete 1 ja 2 kohaselt lennutegevuseks väljastatava loa andmisest keeldumise või loa kehtetuks tunnistamise kohta.

*Artikkel 13***Sertifikaadid ja litsentsid**

Käesoleva määruse kohaselt tunnistavad liikmesriigid lennutransporditeenuste osutamiseks kehtivaks Ühendkuningriigi lennuettevõtjate lennukõlblikkussertifikaadid, pädevustunnistused ja litsentsid, mille Ühendkuningriik on välja andnud või kehtivaks tunnistanud ja mis on endiselt kehtivad, tingimusel et sellised sertifikaadid või litsentsid on välja antud või kehtivaks tunnistatud vähemalt vastavalt Chicago konventsioonis sätestatud asjakohastele rahvusvahelistele standarditele ja nendega kooskõlas.

*Artikkel 14***Konsulteerimine ja koostöö**

1. Käesoleva määruse rakendamise tagamiseks konsulteerivad liikmesriikide pädevad asutused vajaduse korral Ühendkuningriigi pädevate asutustega ja teevad nendega koostööd.
2. Taotluse korral esitavad liikmesriigid komisjonile põhjendamatu viivitusega kogu käesoleva artikli lõike 1 kohaselt kogutud teabe või muu teabe, mis on asjakohane artiklite 8 ja 9 rakendamiseks.

*Artikkel 15***Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 1008/2008 alusel loodud komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes selle määruse artikliga 5.

*Artikkel 16***Jõustumine ja kohaldamine**

1. Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Seda kohaldatakse alates järgmisest päevast pärast seda, mil vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõikele 3 lõpeb liidu õiguse kohaldamise Ühendkuningriigi suhtes.

Artiklit 7, artikli 10 lõiget 3 ja artikli 11 lõiget 2 kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumisest.

3. Käesolevat määrust ei kohaldata, kui Euroopa Liidu lepingu artikli 50 lõike 2 kohaselt Ühendkuningriigiga sõlmitud väljaastumisleping on lõike 2 esimeses lõigus osutatud kuupäevaks jõustunud.
4. Käesoleva määruse kohaldamine lõpeb kuupäeval, mis on järgmisest kahest kuupäevast varasem:
  - a) kuupäev, mil jõustub Ühendkuningriigiga sõlmitud lennutransporditeenuste osutamist käsitlev laiaulatuslik leping, milles liit on osaline, või alustatakse nimetatud lepingu ajutist kohaldamist, või
  - b) 30. märts 2020.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 25. märts 2019

Euroopa Parlamendi nimel
president
A. TAJANI

Nõukogu nimel
eesistuja
G. CIAMBA
